

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та

управління Т.Ф. Бірюкова

2021

МІЖНАРОДНІ ПОЛІТИЧНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА БЕЗПЕКОВІ
СТРУКТУРИ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалаврів
очної (денної) форм здобуття освіти
спеціальності 052 – Політологія

освітньо-професійна програма «Міжнародна політика та політика
національної безпеки»

Укладач: Лепська Н.В, к.політ.н., доцент кафедри політології

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціальної
філософії та управління

Протокол № 1 від 29 серпня 2021р.
Завідувач кафедри політології

С. Г. Цокур

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціології та управління

Протокол № 1 від 31 серпня 2021р.
Голова науково-методичної ради
факультету соціології та управління

Н. В. Горло

2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3		
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни		
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти	
Галузь знань <i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>	Кількість кредитів – 4	Обов'язкова		
Спеціальність 052 – Політологія	Загальна кількість годин – 120	Семестр:		
Освітньо-професійна програма «Міжнародна політика та політика національної безпеки»		4-й	-	
	Лекції			
	42 год.	-		
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Змістових модулів – 6	Семінарські		
		42 год.	-	
		Самостійна робота		
		36 год.	-	
		Вид підсумкового семестрового контролю: екзамен		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні політичні організації та безпекові структури» є отримання знань про еволюцію, засади, специфіку функціонування міжнародних організацій та безпекових структур в умовах трансформації сучасного світу та відпрацювання нових механізмів ефективної співпраці політичних акторів у міжнародному просторі; вироблення навичок системно-прогностичного аналізу особливостей практики діяльності міжнародних організацій та безпекових структур (далі МОБС) в умовах політичної дійсності сучасного світового порядку .

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Міжнародні політичні організації та безпекові структури» є:

- 1) засвоїти категоріально-понятійний апарат дисципліни;
- 2) зрозуміти причини та чинники, що обумовили створення МОБС;
- 3) аналізувати еволюцію та прогнозувати перспективи діяльності МОБС;
- 4) визначити завдання, напрямки та структурно-функціональні особливостей діяльності МОБС;

5) відстежити механізм прийняття та імплементації рішень керівних органів МОБС;

6) визначити основні пріоритети та окреслити перспективи подальшого вдосконалення діяльності МОБС на міжнародній арені

7) з'ясувати роль МОБС у сучасному світі;

8) визначити зміст і характер взаємодії України з МОБС.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

1. сутність та структурно-функціональні особливості діяльності МОБС;
2. основні сфери та напрямки діяльності МОБС;
3. етапи еволюції міжнародних політичних інституцій;
4. умови функціонування міжнародних політичних інституцій на сучасному етапі розвитку світоустрою;
5. класифікацію існуючих міжнародних організацій;
6. технології та засоби діяльності МОБС у сучасній світовій політиці; інформаційного протиборства і партнерства акторів світової політики;

уміти:

1. компетентно тлумачити базові терміни курсу та вільно оперувати ними;
2. критично оцінювати та системно аналізувати практику діяльності сучасних МОБС;
3. здійснювати підбір базової інформації для аналізу діяльності МОБС;
4. прогнозувати наслідки діяльності МОБС в контексті світових політичних процесів;
5. висловлювати власну обґрунтовану позицію з дискусійних питань функціонування міжнародних інституцій у сучасному світі;
6. застосовувати методологію політичної науки для аналізу діяльності МОБС.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
<i>Результати навчання (згідно з вимогами освітньо-професійної програми «Міжнародна політика та політика національної безпеки»):</i>	
РН01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.	Методи навчання: опитування на практичних заняттях, розповідь, конспектування, реферування, аналіз,
РН03. Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності	
РН04. Мати навички професійної комунікації	
РН05. Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності	
РН07. Розуміти історію, закономірності та етапи	

розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення.	<p>пояснювально-ілюстративний метод, порівняльний метод, метод проблемних ситуацій, метод дискусій, метод творчих завдань.</p> <p>Контрольні заходи: усна відповідь на семінарі, практичні завдання, підготовка, розробка та захист індивідуального завдання, іспит, тестування у системі moodle.</p>
PH12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.	
PH13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.	
PH 14. Застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.	
PH 16. Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань	
Компетентності (згідно з вимогами освітньо-професійної програми «Міжнародна політика та політика національної безпеки»):	
Інтегральні:	
ІК01 Здатність до системного мислення, адаптивність і комунікабельність, наполегливість у досягненні мети;	<p>Методи навчання: розповідь, конспектування, реферування, аналіз, пояснювально-ілюстративний метод, порівняльний метод, метод проблемних ситуацій, метод дискусій, метод творчо-пошукових завдань, моделювання ситуацій.</p> <p>Контрольні заходи: усна відповідь на семінарі, практичні завдання, підготовка, розробка та захист індивідуального завдання, іспит, тестування у системі moodle.</p>
ІК02 Здатність розв'язувати комплексні проблеми в області політичних наук та державно-управлінської діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, оволодіння методологією наукової та науково-педагогічної діяльності, проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення	
ІК03 здатність досліджувати внутрішні і зовнішні фактори впливу на діяльність державних та політичних інституцій, аналізувати та прогнозувати розвиток небезпечних для суспільства та держави ситуацій, на основі чого розробляти рекомендації щодо ефективних заходів політичного, державного та суспільного управління	
ІК06 уміння формувати збалансовану систему оцінних індикаторів як важливого інструмента політичних наук та державно-управлінської діяльності	
ІК010 вміти практично формулювати висновок аналітика за результатами політичних досліджень	
Загальні:	
ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.	<p>Методи навчання: розповідь, конспектування, реферування, аналіз, пояснювально-ілюстративний метод, порівняльний метод, метод проблемних ситуацій, метод дискусій, метод творчих завдань, моделювання ситуацій, рецензування.</p>
ЗК02. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні	
ЗК05. Здатність використовувати інформаційні	

та комунікаційні технології	Контрольні заходи: опитування на семінарі, практичні завдання, підготовка, розробка та захист індивідуального завдання, іспит, тестування у системі moodle.
ЗКОЗ. Здатність бути критичним і самокритичним	
ЗК09 Схильності до етичних цінностей, знання вітчизняної історії та культури, розуміння причинно - наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності;	
ЗК10 Здатність до роботи в команді	
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:	
СК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.	Методи навчання: розповідь, конспектування, реферування, аналіз, пояснювально-ілюстративний метод, порівняльний метод, рецензування, метод проблемних ситуацій, метод дискусій, метод творчих завдань, моделювання ситуацій. Контрольні заходи: опитування на семінарі, практичні завдання, підготовка, розробка та захист індивідуального завдання, іспит, тестування у системі moodle.
СК02. Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.	
СК04. Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.	
СК05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.	
СК06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.	
СК07. Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.	
СК08. Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.	

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна «Міжнародні організації та безпекові структури» поглиблює і конкретизує знання та вміння набуті під час прослуховування таких дисциплін: «Теорія міжнародних відносин», «Політична глобалістика» та «Основи геополітики» в аспектах вивчення процесів інтеграції та глобалізації, формування сучасного світу, діяльності міжнародних інституцій як акторів сучасної геополітики, конкретизації форм співпраці держав та недержавних структур на міжнародній арені, розуміння необхідності об'єднання зусиль щодо вирішення сучасних міжнародних проблем; з дисциплінами «Інформаційна політика та аналітичні структури в сучасній політиці» та «Інформаційно-політична діяльність в міжнародних відносинах» у аспектах інформаційно-політичної діяльності МОБС в системі сучасної світової політики, з'ясування основ організації інформаційного протиборства і партнерства МОБС, опанування ними механізмів менеджменту

та медіаменеджменту глобальних комунікацій у формуванні позицій в системі сучасного світоустрою; з курсом «Політичне прогнозування в сучасній політиці» в контексті можливості давати об'єктивну оцінку діяльності міжнародних організацій, аналізувати існуючі недоліки та надавати прогнози їх розвитку, рекомендації щодо оптимізації функцій у світових політичних процесах; з курсом «Політична кратологія» у аспектах засвоєння основних сутності політичного управління МОБС на регіональному та глобальному рівнях світової політики, розуміння їх повноважень та можливих напрямків діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні принципи діяльності міжнародних організацій та безпекових структур.

Тема 1. Історія виникнення міжнародних організацій та безпекових структур.

Інтеграція та глобалізація як фактори формування єдиного світового простору. Сутність процесу інтеграції та її різновиди. Процес глобалізації та його особливості. Види глобалізації. Доцентрові та відцентрові тенденції в глобалізаційному процесі, їх співвідношення. Характеристики глобалізації на сучасному етапі. Тенденції розвитку системи міжнародних угруповань. Глобальні проблеми сучасності і роль міжнародних організацій у їх вирішенні.

Причини появи міжнародних організацій та структур. Коротка історія розвитку міжнародних організацій: виникнення союзів та коаліцій в стародавні часи та середньовіччя, економічні та господарські об'єднання в Новий період. Завершення промислового перевороту в Європі та утворення перших найбільших міжнародних адміністративних союзів. Ліга Націй як перша міжнародна організація. Загальна характеристика діяльності Ліги Націй. Друга світова війна. Переоцінка діяльності Ліги націй та формування сучасних засад функціонування міжнародних організацій. Утворення ООН, започаткування функціонування економічних та політичних регіональних організацій

Тема 2. Міжнародні організації та структури: сутність та функціонально-правові основи діяльності.

Поняття про міжнародну організацію. Визначення міжнародних організацій. Характерні риси міжнародних структур. Проблема класифікації сучасних міжнародних організацій. Поділ міжнародних організацій за критерієм функціонального типу (обсягом компетентності) та географічного масштабу діяльності. Функції міжнародних організацій: контрольна, правотворча, оперативна, інформаційна, організаційна. Реалісти та ліберали про роль міжнародних інституцій у сучасному світі.

Правові норми і принципи функціонування міжнародних організацій. Норми міжнародного права. Договори. Міжнародні звичаї. Принципи міжнародного права. «Десять принципів», що регулюють міжнародні відносини у світі. Загальні принципи Заключного акту Гельсінської Наради. Спеціальні принципи міжнародних відносин та їх врахування у процесі створення та функціонування міжнародних організацій.

Механізм функціонування міжнародних організацій. Рішення міжнародних організацій, їх класифікація. Організаційна структура та методи прийняття рішень в міжнародних організаціях. Міжнародні службовці та постійне представництво при міжнародних організаціях. Міжнародні організації в сучасній системі регулювання міжнародних відносин.

Тема 3. Перші міжнародні організації.

Специфіка міжнародних протоорганізацій. Основні характеристики Вестфальської системи. Віденський конгрес 1814 -1815 рр. – початок процесу творення сучасних міжнародних організацій. Підписання між Росією, Австрією і Пруссією «Акту Священного Союзу». Основоположні ідеї Священного Союзу. Конгреси Священного Союзу. Створення Європейської Дунайської комісії (1856 р.). Еволюція та основні напрями діяльності Дунайської комісії. Міжнародні акти дунайського судноплавства. Конвенція про створення Міжнародного телеграфного союзу (1865). Міжнародний союз електрозв'язку. I Міжнародний Поштовий Конгрес і підписання Бернської угоди. Створення Загального Поштового Союзу (1874). Всесвітній поштовий конгрес. Еволюція Всесвітнього поштового союзу. Сеульська стратегія. Створення Міжнародної метеорологічної організації (1873) та її подальша еволюція.

Тема 4. Перші міжнародні адміністративні союзи.

Адміністративні союзи як перші постійно діючі міжнародні об'єднання, що володіли такими ж ознаками, що і сучасні міжнародні організації. Завершення промислового перевороту в Європі та Північній Америці. Підписання Міжнародної метричної конвенції (20 травня 1875). Створення Міжнародного бюро мір і ваги та Міжнародного комітету мір і ваги. Основні завдання та еволюція. I Генеральна конференція з мір і ваги (1889).

Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20 березня 1883 р та створення Міжнародного союзу охорони промислової власності (МСОПВ). Основні засади організації та статутні принципи Паризької конвенції. Сучасна діяльність МСОПВ..

Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів (1886) та створення Міжнародного союзу захисту літературної та художньої власності. Авторське право за Бернською конвенцією.

Брюссельська конференція (1890) і підписання акту про міри боротьби з работоргівлею. Міжнародний союз боротьби з рабством.

Перша міжнародна митна організація – Міжнародний союз для публікації митних тарифів (1890). Коротка історія міжнародного митного співробітництва. Міжнародний союз залізничних товарних перевезень та Міжнародний комітет залізничного транспорту (1902).

Змістовий модуль 2. Універсальні міжнародні організації та організації «Системи ООН».

Тема 5. Ліга Націй та її роль у формуванні світових універсальних структур.

Ліга Націй – перша міжнародна міждержавна організація, створена з метою розвитку співробітництва, досягнення миру і безпеки між народами. Паризька мирна конференція (1919 – 1920 р.р.) і вирішення питання про

створення Ліги Націй. Роль Вудро Вільсона у створенні ЛН. Прийняття Статуту ЛН. Головні завдання ЛН. Діяльність Асамблеї ЛН. Мандати ЛН. Успіхи ЛН у вирішенні проблем Фінляндії, Албанії, суперечки між Іраком і Туреччиною щодо контролю над колишньою Османською провінцією Мосул та ін. Введення Паспорта Нансена в 1922 р. – першого міжнародно визнаного посвідчення особи без громадянства для біженців. Невдачі ЛН у вирішенні польсько-чехословацького та польсько-литовського конфліктів. Окупація Маньчжурії, «китайське питання» та демонстративний вихід Японії з Ліги Націй (1933). Участь СРСР у роботі Ліги Націй (1934 - 1939р.), радянсько-фінська війна та виведення СРСР з ЛН. Приєднання Німеччини до ЛН (1926) Мюнхенська угода та відсторонення Ліги Націй від врегулювання Чехословацької кризи. Криза Ліги Націй та оцінка її діяльності щодо підтримання миру.

Тема 6. Організація Об'єднаних Націй як глобальна організація по збереженню миру.

Ідея створення універсальної міжнародної організації для забезпечення миру та безпеки: Атлантична Хартія та Декларація Об'єднаних Націй, міжнародні конференції в Думбартон-Оксі (1944) та Ялті (1945). Конференція у Сан-Франциско. Цілі та принципи діяльності ООН. Членство в ООН. Формування бюджету та видаткової частини ООН. Статут ООН. Офіційні умови організації. Характеристика діяльності головних структурних підрозділів ООН: Рада Безпеки, Економічна і Соціальна Рада, Рада з опіки, Міжнародний суд, Секретаріат. Функції та компетенції головних органів ООН. Особистість Генерального секретаря ООН. Особливості діяльності ООН. Здобутки та недоліки діяльності ООН. Нові концептуальні засади з підтримки міжнародного миру і безпеки. Проблема необхідності реформування та перспективи подальшого розвитку ООН. Декларація тисячоліття ООН.

Діяльність ООН з підтримки міжнародного миру і безпеки. Превентивна дипломатія ООН та її роль у сучасному глобальному управлінні. Миротворча функція та роль «Блакитних шоломів». Миротворчі місії ООН: історія започаткування, принципи здійснення, тривалість, географія. Роль ООН у розробці корпоративної безпеки.

Тема 7. Співпраця ООН з Україною.

Історія співпраці України з ООН. Основні напрямки роботи України в системі ООН на початку ХХІ ст.: подолання викликів нового тисячоліття, боротьба з тероризмом, підтримання міжнародного миру та безпеки, економічна та гуманітарна співпраця, захист прав людини, охорона довкілля.

Рамкова програма допомоги ООН для України (УНДАФ). Пріоритетні сфери та напрямки співпраці: інституційні реформи; посилення громадянського суспільства; високоякісна, доступна охорона здоров'я для усіх; зменшення бідності.

Діяльність Чорнобильського цільового фонду ООН. Співпраця України із спеціалізованими органами ООН: ПРООН, Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ), Управління Верховного комісара ООН у справах біженців, Фонд народонаселення ООН, ЮНЕСКО.

Тема 8. Універсальні міжнародні організації «Системи ООН».

Історія Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО). Діяльність ЮНЕСКО. Діяльність у галузі освіти, культури. Співробітництво України в рамках ЮНЕСКО. Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ). Історія, мета створення та організаційна структура. Генеральна асамблея. Діяльність ВОІВ.

Розвиток міжнародного права інтелектуальної власності. Проект ІМПАКТ. Мадридська і Гаазька системи договорів. Історія створення та діяльність Міжнародної організації з міграції (МОМ). Історія створення МОМ, статут. Цілі та завдання. Організаційна структура МОМ. Діяльність МОМ в Україні. Всесвітня туристична організація (ВТО). Історія створення ВТО. Організаційна структура. Діяльність ВТО. Розвиток туристичної галузі в Україні та співпраця з ВТО. Всесвітня організація з охорони здоров'я (ВООЗ). Діяльність ВООЗ в умовах пандемічного та постпандемічного світу.

Програми ООН: Програма розвитку ООН (ПРООН), Світова продовольча програма (СПП), Програма з довкілля (ЮНЕП), Міжнародна програма з контролю за наркотиками. Фонди ООН: Фонд з галузі народонаселення (ЮНФПА), Фонд розвитку для жінок (ЮНІФЕМ), Дитячий фонд (ЮНІСЕФ). Фонд розвитку інвестицій (ЮНКДТ). Центри ООН: Центр з населених пунктів (ХАБІТАТ), Бюро Координатора ООН з допомоги в разі стихійного лиха, Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців, Навчальний і науково-дослідний інститут ООН, Університет ООН, Світова продовольча рада (СПР). Міжнародний торговельний центр ЮНКТАД / СОТ, Конференція з торгівлі і розвитку.

Змістовий модуль 3. Міжнародні військові організації та безпекові структури.

Тема 9. Організація Північноатлантичного договору.

Організація Північноатлантичного договору (НАТО) як найбільша та найвпливовіша військова організація світу початку ХХІ ст. Мета та цілі діяльності НАТО. Соціально-економічна та політико-географічна характеристика членів організації. Геополітична роль НАТО у сучасному світі. Завдання НАТО у галузі безпеки: консультування, стримування та оборона, безпека, врегулювання кризових ситуацій, партнерство. Статут НАТО. Процес створення та трансформація структури НАТО.

Інституційна структура НАТО: Північноатлантична Рада, Комітет військового планування, Група ядерного планування, Міжнародний секретаріат, Військовий комітет, Міжнародний військовий штаб. Програма «Партнерство заради миру» (1994 р.): цілі програми, географія діяльності. Нормативні документи, що регулюють перебіг програми: «Політично-військова структура проведення операцій ПЗМ під проводом НАТО», «До партнерства у ХХІ сторіччі – вдосконаленого і більш дієвого партнерства», «Ініціатива з обороноздатності НАТО». Програма «Середземноморський діалог» (1994 р.). Форум «Рада Євро-Атлантичного партнерства» (1997 р.). Програма «Стамбульська ініціатива співробітництва» (2004 р.).

Нова Стратегічна концепція (1999 р.) та зміна поведінки НАТО на міжнародній арені. Еволюція ролі НАТО у сучасних геополітичних реаліях. Підписання у 2010 р. стратегічної концепції «Активна участь, сучасна оборона». Миротворчі операції під егідою НАТО на початку ХХІ ст. Операції НАТО у сфері міжнародної безпеки. Антитерористичні операції. НАТО в умовах кризи системи безпеки ЄС та військової агресії Росії в Україні.

Тема 10. Співробітництво України та Організації Північноатлантичного договору.

Відносини НАТО з країнами пострадянського простору. Співробітництво України з Організацією Північноатлантичного договору. Співпраця у рамках Програми індивідуального партнерства та підписання у 1997 р. «Хартії про особливе партнерство». Створення української Місії при НАТО (1998 р.). Створення комісії «Україна-НАТО» (1999 р.). Політика відкритих дверей щодо вступу України в НАТО (2006-2008 рр.). Діяльність представництва НАТО в Україні. Річні національні програми співробітництва Україна-НАТО. Співробітництво НАТО та України в умовах російсько-української війни. Україна і План дій щодо членства (ПДЧ) в НАТО. Програма Усеохопного пакету допомоги для України (2016). Закріплення курсу України до НАТО в Конституції України (2019). Програма Особливого партнерства України з НАТО. Діяльність Комісії НАТО-Україна. Переваги і ризики входження України в НАТО.

Тема 11. ОБСЄ, ОДКБ та Тихоокеанський пакт безпеки.

Створення НБСЄ (Нарада з безпеки і співробітництва в Європі) як форуму для діалогу з питань безпеки та переговорів щодо контролю над озброєннями, роззброєння та зміцнення довіри й безпеки в Європі. Основні напрями діяльності, структура і принципи прийняття рішень ОБСЄ. Історія створення. Держави-члени. Організаційна структура. Діяльність ОБСЄ: Гельсінська угода (1975 р.), «Хартія для нової Європи» (Париж, 1990 р.), Антитерористична хартія ОБСЄ (2001 р.). Співпраця ОБСЄ і НАТО. Сучасний стан та перспективи співробітництва між Україною та ОБСЄ. Роль ОБСЄ в системі безпеки Європи на сучасному етапі.

Організація договору про колективну безпеку (Ташкентський договір, ОДКБ) – військово-політична міжнародна організація пострадянського простору. Мета, завдання організації, держави-члени. Передумови виникнення ОДКБ. Претензії ОДКБ на роль у світовій геополітиці. Внутрішні суперечки між членами ОДКБ. Сучасні операції під егідою ОДКБ: «Канал», «Нелегал», «ПРОКСІ». Роль Росії в діяльності ОДКБ. Взаємодія України й ОДКБ. Перспективи діяльності ОДКБ в умовах конкуренції з НАТО та трансформації сучасного світоустрою.

Організація договору про безпеку Австралії, нової Зеландії і Сполучених штатів Америки або Тихоокеанський пакт безпеки (АНЗЮС). Передумови створення організації. Держави-члени організації. Завдання блоку та його організаційна структура. Діяльність АНЗЮС: участь у міжнародних миротворчих операціях, у боротьбі з міжнародним тероризмом.

Змістовий модуль 4. Міжнародні фінансово-економічні та неурядові організації.

Тема 12. Глобальні міжнародні валютно-кредитні організації

Роль міжнародних організацій у процесах глобального управління. Глобальні міжнародні валютно-кредитні організації: передумови створення організацій, необхідність у системі глобального управління і регулювання соціально-економічного розвитку в ХХІ ст. Бреттон-Вудські інститути та функціонування міжнародних валютних систем. Регулювання валютних та економічних відносин у глобалізованому світі. СОТ як інструмент глобальної торгівлі. Велика Сімка – неформальний механізм координації політичних та фінансово-економічних взаємодій між великими державами та їхнього впливу на міжнародне середовище як аргументи взаємодії глобальних та національних чинників.

Міжнародний валютний фонд (МВФ). Мета створення організації. Основні цілі фонду. Структура організації: Рада керуючих, Директорат, Секретаріат. Членство в організації.

Функції МВФ: нагляд (багатосторонній, поглиблений), консультування, кредитно-фінансова діяльність МВФ: формування ресурсів МВФ, квоти, угоди та трансакції, механізм фінансування (регулярне фінансування: короткострокове (стенд-бай), подовжені угоди), концесійне фінансування, спеціальне фінансування. Розмір фінансування. Країни-боржники МВФ. Особливості співпраці України з МВФ.

Світовий банк (СБ). Передумови та мета створення організації. Структура організації: Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР), Міжнародна фінансова корпорація (МФК), Міжнародна асоціація розвитку (МАР), Багатостороння агенція з гарантування інвестицій (БАГІ). Основні відмінності між СБ та МВФ. Базові програми співробітництва України з Світовим банком. Проблеми та перспективи співпраці. Специфіка кредитної політики МВФ в Україні. Загрози кредитної політики СБ та МВФ для національної безпеки України.

Міжнародний банк реконструкцій та розвитку: мета організації. Формування ресурсів. Зовнішні джерела фінансування МРББ. Кредитна політика: кредити структурного регулювання, кредити структурної перебудови сектора держави, кредити на відбудову, кредити на скорочення заборгованості. Географія діяльності МБРР. Функціонування регіональних банків реконструкції і розвитку.

Тема 13. Світова організація торгівлі.

Світова організація торгівлі (СОТ) як міжнародна торгівельна організація, що встановлює глобальні правила торгівлі. Історія створення: діяльність Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (ГАТТ), Марракеська угода. (1994 р.). Основні принципи діяльності СОТ. Найважливіші функції СОТ. Держави-члени СОТ. Членство в СОТ як необхідна умова інтеграції країни у світове господарство. Загальні переваги і ризики від членства у СОТ: досвід країн.

Організаційна структура: Генеральна рада, Конференція Міністрів, Секретаріат. Загальні переваги від членства в СОТ. Моніторинг торгівельної

політики СОТ. Спільна ініціатива про внутрішнє регулювання послуг. Сфера діяльності СОТ та роль у світовому господарстві на початку ХХІ ст.

Співпраця України з СОТ. Переваги та недоліки після вступу України в СОТ (2008 р.) для господарського комплексу держави. Участь України у багатосторонніх переговорах СОТ. Вирішення торгівельних спорів. Діяльність України як члена Консультаційного центру з питань права СОТ. Напрямки подальшої роботи в умовах членства України в СОТ

Тема 14. Міжнародні неурядові організації.

Міжнародний олімпійський комітет (МОК). Історія організації. Міжнародні спортивні федерації (МСФ). Національний олімпійський комітет (НОК). Роль організації в олімпійському русі. Сучасні дискусії навколо питання політизації спорту в умовах геополітичної конкуренції держав.

Всесвітня рада церков (ВРЦ). Цілі та завдання організації. Передумови створення організації. Міжнародна місіонерська конференція 1910 р. в Единбурзі (Шотландія) – «колиска сучасного екуменізму». Конференція місіонерів у Лейк-Могонк (США) і створення Міжнародної місійної ради. Установча асамблея (I Генеральна) церков в Амстердамі (1948). Торонтська декларація 1950-го року.

Міжнародний комітет Червоного Хреста (МКЧХ). Історія створення організації. Анрі Дюнан – засновник МКЧХ. Мандат і правовий статус МКЧХ. Діяльність організації в період Першої та Другої світових війн. Гуманітарна діяльність МКЧХ в сучасних гарячих точках світової політики.

«Міжнародна амністія» – всесвітня неурядова та некомерційна організація з захисту прав людини. Історія організації. Головні напрямки діяльності.

Антиглобалістські організації (Всесвітній соціальний форум). Природоохоронні неурядові міжнародні організації («Грінпіс», «Друзі Землі», «Всесвітній фонд захисту дикої природи») та принципи їх діяльності. Радикалізація міжнародного екологічного руху («Морський пастух»). Вплив неурядових міжнародних організацій на громадську думку, імідж держав і політиків – основні механізми реалізації програмних цілей більшості неурядових міжнародних організацій.

Змістовий модуль 5. Міжнародні регіональні організації.

Тема 15. Міжнародні організації регіонального типу на європейському просторі: ЄС та Рада Європи.

Особливості еволюції інтеграційних об'єднань в Європі. Європейський Союз – найбільше наддержавне інтеграційне утворення у світі. Мета створення ЄС. Загальні принципи міжнародного співробітництва ЄС. Держави-члени та проблеми розширення ЄС. Організаційна структура ЄС. Головні органи ЄС: Європейська рада, Європейський парламент, Рада Європейського Союзу, Європейський Суд, Європейська Комісія, Палата аудиторів. Уведення в 2009 р. посад президент ЄС і міністр зовнішньої політики ЄС. Діяльність Економічного і соціального комітету (ЕКОСОК) у структурі ЄС.

Економічна політика ЄС: спільна торгівельна політика, промислова політика, аграрна політика, політика у сфері зв'язку і транспорту. Валютна

система ЄС та діяльність у ній інститутів: Європейський фонд розвитку (ЄФР), Європейська система центральних банків (ЄМЦБ), Європейський інвестиційний банк (ЄІБ), Європейський центральний банк (ЄЦБ), Європейський фонд регіонального розвитку (ЄФРР).

Соціальна політика ЄС та діяльність Європейського соціального фонду (ЄСФ). Боротьба із безробіттям, бідністю та нелегальною міграцією в ЄС. Введення поняття напівєвропеєць на зміну політики єдиного європейського громадянства (2011 р.).

Регіональна політика ЄС. Принципи регіональної політики: субсидіарність, децентралізація, партнерство, програмування, концентрація, додатковість. Криза політики «Європа регіонів» (2010 р.) та трансформація ЄС у контексті викликів ХХІ ст.

Рада Європи. Історія та мета створення організації. Організаційна структура. Фінансування організації. Діяльність організації та проблеми й перспективи співробітництва з Україною.

Тема 16. Міжнародні організації регіонального типу на європейському просторі: СНД, ОЧЕС, ГУАМ.

Співдружність Незалежних держав (СНД). Передумови створення організації. Держави-члени. Мета та принципи діяльності СНД. Участь у СНД України. Внутрішні суперечки щодо зовнішньоекономічного та політичного векторів розвитку, а також внутрішньої соціально-економічної політики між членами СНД. Створення Єдиного економічного простору (1999 р.) та Євразійського економічного співтовариства (2000 р.). Створення митного союзу між Росією Білоруссю і Казахстаном (2010 р.). Дієздатність СНД на глобальному рівні функціонування міжнародних організацій.

Членство України в СНД: переваги та загрози національній безпеці держави.

Організація Чорноморського економічного співробітництва (ОЧЕС). Основна мета та цілі ОЧЕС. Держави-члени. Діяльність організації на європейському просторі.

ГУАМ. Основна мета та цілі ГУАМ. Держави-члени. Перспективні напрямки співпраці між державами-членами. Перші результати функціонування. Діяльність України в ГУАМ та ОЧЕС.

Тема 17. Регіональні організації арабських держав та країн Азіатсько-Тихоокеанського регіону.

Регіональні економічні організації арабських держав. Специфіка діяльності економічних організацій арабських держав (Рада зі співробітництва арабських держав Перської затоки (РСАДПЗ), Рада арабської економічної єдності (РАЕЄ), Організація арабських країн-експортерів нафти (ОАПЕК), Ісламський банк розвитку (ІБР), Арабський валютний фонд (АВФ), Арабський банк економічного розвитку Африки (АБЕРА), Арабський фонд економічного і соціального розвитку (АФЕР), їх роль в рамках Ліги Арабських держав. Історія створення ЛАД. Мета створення та основні завдання діяльності. Організаційна структура ЛАД: Рада Ліги, Постійний Комітет, Генеральний секретаріат. Діяльність ЛАД у регіоні та світі.

Організація «Ісламська Конференція». Історія створення організації. Цілі, завдання, принципи діяльності. Структура організації. Діяльність організації в економічній сфері, сфері культури, комунікації. Традиції панісламізму та панарабізму в регіоні та їх вплив на глобалізаційні тенденції. Проблеми тероризму у регіоні та його осуд ОІК. Підтримка ОІК мусульманських організацій України та інших держав світу.

Організація країн-експортерів нафти (ОПЕК) – стратегічна торгівельна організація картельного типу. Передумови і мета створення організації. Завдання та принципи діяльності. Організаційна структура ОПЕК: Конференція, Рада керуючих, Секретаріат. Запаси нафти в країнах-членах ОПЕК. Вплив політики ОПЕК на світове господарство, підходи ОПЕК до подолання енергетичних криз кінця ХХ – початку ХХІ століття. Діяльність ОПЕК у сучасному світі.

Економічні регіональні організації Азіатсько-Тихоокеанського регіону. розвитку економічних регіональних організацій Азіатсько-Тихоокеанського регіону, визначення особливостей розвитку регіональної економічної інтеграції та її форм в країнах Азії та Тихоокеанського регіону. Специфіка діяльності економічних організацій Азіатсько-Тихоокеанського регіону (Азіатсько-Тихоокеанське співробітництво (АТЕС), Конфедерація азіатсько-тихоокеанських торгово-промислових палат (АІФРАТР), Тихоокеанська економічна рада (ТЕР), Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН), «План Коломбо» спільного економічного та соціального розвитку в Азії і Тихому Океані (План Коломбо), Асоціація регіонального співробітництва Південної Азії (СААРК), Азіатський банк розвитку (АзБР)). Роль економічних організацій АТР в умовах сучасних реалій регіональних інтеграційних процесів.

Тема 18. Функціонування міжнародних організацій регіонального типу на африканському просторі. Інтеграційні та децентралізаційні процеси в регіоні.

Соціально-економічна й політична ситуації в Африці ХХ - ХХІ ст.ст.: потенціал для створення міжнародних організацій. Тенденції глобалізації та їх вияв на африканському просторі.

Панафриканський рух. Прихильники прискореної інтеграції і створення Сполучених Штатів Африки та прибічники теорії «Африки батьківщин». Регіональні інтеграційні угоди та хвилі їх підписання.

Історичні особливості інтеграційних процесів у регіоні: Федерація Екваторіальної Африки (АЕФ, 1910 р.), Конференція народів Африки (1958 р.), Африкано-Мальгашський союз (1961 р.), Касабланська група (1961 р.), Організація Африканської Єдності (ОАЄ, 1963 р.), Митний і економічний союз Центральної Африки (ЮДЕАК, 1966 р.), Економічне співтовариство західноафриканських держав (ЕКОВАС, 1975 р.), Співтовариство розвитку Півдня Африки (САДК, 1980 р.), Міжурядова організація з розвитку (ІГАД, 1986 р.), Африканське економічне співтовариство (АЕС, 1991 р.), Спільний ринок Східної і Південної Африки (КОМЕСА, 1993 р.), Африканський Союз (АС, 2002 р.).

Стратегія розвитку Африки (НЕПАД, 1999 р.). Спільна мета НЕПАДу. Головні цілі програми. Концепція «Африканського ренесансу» та діяльність НЕПАД. Підтримка стратегії світовим співтовариством: саміт «Групи восьми» (2002 р.), Резолюція ООН (2002 р.).

Організація Африканської Єдності. Передумови створення організації. Цілі та мета організації. Структура ОАЄ. Формування бюджету ОАЄ. Діяльність ОАЄ в регіоні. Антиколоніальна боротьба під егідою ОАЄ та формування Комітету з національно-визвольних рухів в Африці. Боротьба із расизмом та расовою дискримінацією на півдні Африки й створення спеціального Постійного комітету глав держав з проблем Півдня Африки та Фонду протидії агресії.

Виконання місії ОАЄ та створення Африканського Союзу. Відродження ідеї «африканської єдності». Основні завдання організації та її основоположні принципи. Відмінні риси АС від ОАЄ. Структура АС, держави-члени. Проблеми функціонування АС: фінансові, кулуарно-політичні. Основні напрямки діяльності АС. Втілення НЕПАД.

Економічне співтовариство західноафриканських держав (ЕКОВАС). Держави-члени. Головна мета та цілі організації. Проблеми функціонування організації.

Спільний ринок Східної та Південної Африки (КОМЕСА). Головна мета організації. Держави-члени. Основні напрямки співробітництва із регіональними утвореннями континенту.

Співтовариство розвитку Півдня Африки (САДК). Передумови виникнення. Держави-члени. Головна мета організації. Напрямки співробітництва.

Тема 19. Міжнародних організації регіонального типу в Північній та Південній Америці.

Контрасти в соціально-економічному розвитку на американському просторі. Передумови виникнення інтеграційних утворень та вплив чинника глобалізації. Роль США як наддержави сучасного світу в американському просторі, тенденції «американізації» регіону. Вплив Бразилії у регіоні та явище бразилізації.

Історичні особливості інтеграційних процесів у регіоні: Міжнародний союз американських республік (1890 р.), Організація американських держав (ОАД, 1948 р.), Латиноамериканська асоціація вільної торгівлі (ЛАВТ, 1960 р.), Андська спільнота націй (АСН, 1969 р.), Карибське співтовариство і Карибський спільний ринок (КАРІКОМ, 1973 р.), Латиноамериканська асоціація інтеграції (ЛААІ, 1980 р.), Північноамериканська угода про вільну торгівлю (НАФТА, 1994 р.), Південний спільний ринок (МЕРКОСУР, 1995 р.).

Північноамериканська угода про вільну торгівлю (НАФТА). Передумови та етапи створення організації. Перший інтеграційний досвід – «макіладорська промисловість». Організаційна структура об'єднання. Особливості функціонування НАФТА. Національні інтереси США, Канади, Мексики у НАФТА. Проекти «Нафта плюс» (2001 р.), «Smart borders» (2001 р.), «Партнерство заради добробуту» (2002 р.).

Відмінність між інтеграційними процесами у Північній Америці та Європі. Створення Трансатлантичної зони вільної торгівлі (ТАФТА, 1995 р.). Формування ділового клімату на основі інтернаціоналізму та глобалізації. Співробітництво з іншими державами регіону у рамках діалогу «Північ – Південь». Перспективи розширення НАФТА на південь.

Південний спільний ринок (МЕРКОСУР). Передумови створення організації. Держави-члени. Мета та головні цілі організації. Організаційна структура. Здобутки МЕРКОСУР в економічній сфері. Зовнішня політика організації. Перспективи трансформації МЕРКОСУР у XXI ст.

Андська спільнота націй (АСН). Історія становлення організації та реалізація ідеї «відкритого регіоналізму». Цілі та організаційна структура АСН. Держави-члени. Основні напрямки діяльності АСН. «Лімський акт» (2000 р.) та напрямки трансформації АСН у XXI ст. Створення «Андської зони миру».

Карибське співтовариство і Карибський спільний ринок (КАРІКОМ). Головна мета організації. Держави-члени. Організаційна структура.

Проблеми взаємодії між собою регіональних міжнародних організацій американського простору. Перспективи утворення Пан-американської зони вільної торгівлі.

Напрямки співробітництва України із міжнародними організаціями регіонального типу Північної і Південної Америки. Роль діаспори у налагодженні співпраці.

Змістовий модуль 6. Міжнародні організації як суб'єкти глобального управління: закулісся світової політики.

Тема 20. Рада міжнародних відносин, Більдерберзький клуб і Трилатераль як впливові організації світової політичної еліти.

Міжнародні неурядові організації як гравці глобального управління. «Світовий уряд» та ідея латентної політики. Дискусії і спекуляції навколо конспірологічних теорій світової політики. Передумови створення Ради міжнародних відносин (Council on Foreign Relations). Структура, місія, принципи та напрями діяльності. Діяльність організації в міжвоєнний період. РМВ під час Холодної війни. Сучасний стан РМВ та її вплив на перебіг світових політичних процесів. Г. Кіссінджер, З. Бжезинський, Р. Хаас, Ф. Закарія, Д. Рубін та ін. впливові члени РМВ. Журнал «Foreign Affairs». Знайомство з сайтом РМВ <http://www.cfr.org/>.

Більдерберзький клуб як закритий майданчик зустрічей представників світової еліти. Історія створення організації. Напрямки та специфіка діяльності БК. Проблема утаємниченості та політичної ангажованості БК. Щорічні конференції БК та їх вплив на вироблення світового порядку денного.

Тристороння комісія (Trilateral Commission). Передумови створення організації. Роль Д. Рокфеллера, Дж. Картера та З. Бжезинського у створенні організації. Інтегрування Японії у Тристоронню комісію. Декларація Трилатераль. Структура та особливості функціонування організації. Американський, Європейський та Японський сегменти ТК. Заснування журналу «Триалог». Глобальні виклики та загрози в діяльності ТК. Доповіді

робочих груп ТК. Взаємовідносини Тристоронньої комісії та Великої Сімки, співробітництво з НАТО. Внесок Тристоронньої комісії у розвиток глобалізаційних процесів та регіональної спеціалізації.

Тема 21. Римський клуб та Давоський форум як науково-експертні організації світової еліти.

Римський клуб як міжнародна неурядова організація, що об'єднує вчених «нової науки» і футурологів, глобалістів та інтернаціоналістів різних напрямків, політичних і громадських діячів з різних країн. Історія створення організації. Ауереліо Печчеї як засновник Римського клубу. Книга «Людські якості» А. Печчеї як доктрина діяльності організації. Специфіка і структура роботи Римського клубу. Особливості членства в організації. Внесок Римського клубу в стимулювання світових наукових дискусій та розвиток футурології й наукового прогнозування. Доповіді Римського клубу як наукові бестселери з глобальної проблематики. Дослідницькі проекти Римського клубу: «Межі зростання» (Д. Медоуз), «Людство у поворотного пункту» (М. Месарович і Е. Пестель), «Цілі для людства» (Е. Ласло) та інші. Ювілейна доповідь (2018) Римського клубу «Come On! Capitalism, Short-termism, Population and the Destruction of the Planet» (Е. Вайцеккер та А. Війкман) та її вплив на зміни у глобальному світогляді людства. Українська Асоціація Римського клубу (УАРК), знайомство з сайтом <http://www.clubofrome.org.ua/>.

Давоський Форум як приватна міжнародна ініціатива, некомерційний фонд та найпотужніший політико-економічний світовий симпозіум. Історія створення організації. Мета, місія та основні напрямки діяльності Давоського Форуму. Партнери та учасники організації. Особистість засновника форуму К. Шваба та його роль у формуванні трендів розвитку світової політики та економічних процесів. Книга К. Шваба «Четверта промислова революція. Формуючи четверту промислову революцію» як абетка технологічних трансформацій та практичні поради для розуміння майбутніх змін, тенденцій світового розвитку та можливостей створення нового. Проблематика майбутнього світоустрою та глобального лідерства у роботі форуму. Особливості проведення Давоського Форуму в умовах COVID-пандемії.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години					Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин	Лекційні заняття, год		Семінарські, год		о/д ф.	з/ди ст ф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
			о/дф.	з/ди ст ф.	о/д ф.	з/ди ст ф.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	15	14	6	-	8	-	1	-	5	5	10
2	15	14	8	-	6	-	1	-	5	5	10
3	15	14	8	-	6	-	1	-	5	5	10
4	15	14	6	-	8	-	1	-	5	5	10
5	15	14	6	-	8	-	1	-	5	5	10

6	15	14	8	-	6	-	1	-	5	5	10
Усього за змістові модулі	90	84	42	-	42	-	6	-	30	30	60
Підсумковий семестровий контроль іспит	30						30				40
Загалом	120							100			

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Історія виникнення міжнародних організацій та безпекових структур.	2	-
1	Міжнародні організації та структури: сутність та функціонально-правові основи діяльності.	2	-
1	Перші міжнародні організації.	2	-
2	Ліга Націй та її роль у формуванні світових універсальних структур.	2	-
2	Організація Об'єднаних Націй як глобальна організація по збереженню миру.	2	-
2	Співпраця ООН з Україною.	2	-
2	Універсальні міжнародні організації «Системи ООН».	2	-
3	Організація Північноатлантичного договору.	4	-
3	Співробітництво України та Організації Північноатлантичного договору.	2	-
3	ОБСЄ, ОДКБ та Тихоокеанський пакт безпеки.	2	-
4	Глобальні міжнародні валютно-кредитні організації	2	-
4	Світова організація торгівлі.	2	-
4	Міжнародні неурядові організації.	2	-
5	Міжнародні організації регіонального типу на європейському просторі: ЄС та Рада Європи.	2	-
5	Регіональні організації арабських держав та країн Азіатсько-Тихоокеанського регіону.	2	-
5	Міжнародних організації регіонального типу в Північній та Південній Америці.	2	-
6	Рада міжнародних відносин, Більдерберзький клуб і Трилатераль як впливові організації світової політичної еліти.	4	-
6	Римський клуб та Давоський форум як науково-експертні організації світової еліти.	4	-
Разом		42	-

6. Теми семінарських занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Історія виникнення міжнародних організацій та безпекових структур.	2	-
1	Міжнародні організації та структури: сутність та функціонально-правові основи діяльності.	2	-
1	Перші міжнародні організації.	2	-
1	Перші міжнародні адміністративні союзи.	2	-
2	Організація Об'єднаних Націй як глобальна організація по збереженню миру.	2	-
2	Співпраця ООН з Україною.	2	-
2	Універсальні міжнародні організації «Системи ООН».	2	-
3	Організація Північноатлантичного договору.	2	-
3	Співробітництво України та Організації Північноатлантичного договору.	2	-
3	ОБСЄ, ОДКБ та Тихоокеанський пакт безпеки.	2	-
4	Глобальні міжнародні валютно-кредитні організації	4	-
4	Світова організація торгівлі.	2	-
4	Міжнародні неурядові організації.	2	-
5	Міжнародні організації регіонального типу на європейському просторі: ЄС та Рада Європи.	2	-
5	Міжнародні організації регіонального типу на європейському просторі: СНД, ОЧЕС, ГУАМ.	2	-
5	Регіональні організації арабських держав та країн Азіатсько-Тихоокеанського регіону.	2	-
5	Функціонування міжнародних організацій регіонального типу на африканському просторі. Інтеграційні та децентралізаційні процеси в регіоні.	2	-
6	Рада міжнародних відносин, Більдерберзький клуб і Трилатераль як впливові організації світової політичної еліти.	2	-
6	Римський клуб та Давоський форум як науково-експертні організації світової еліти.	4	-
Разом		42	-

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ зміст овог о моду ля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів

1	2	3	4	5
1	Теоретичне завдання – усна відповідь на семінарі	Питання для підготовки (викладено у Moodle до тем занять ЗМ1): 1. Історія виникнення міжнародних організацій та безпекових структур 2. Міжнародні організації та структури: сутність та функціонально-правові основи діяльності. 3. Перші міжнародні організації. 4. Перші адміністративні союзи	5 балів – повна змістовна робота, оперування багатьма теоретичними поняттями, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, наведення прикладів з політичної практики; 4 бали – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції; 3 бали – поверхневий виклад матеріалу, слабке знання теоретичних джерел, відсутність оперування категоріальним апаратом з курсу; змістовне доповнення відповідей інших відповідей; 2 бали – короткий поверхневий виклад матеріалу, нечіткі та помилкові визначення понять; 1-0 бали - одне-два нечітких визначення.	5
	Практичне завдання – Розробити презентацію	Розробити презентацію до будь-якої теми семінарського заняття ЗМ 1 згідно з планом заняття або ж до певного питання з цього плану Вимоги до оформлення: презентація містить мінімум 15 слайдів, на кожному з яких збалансовано представлений узагальнена та опрацьована текстова інформація та її візуальний супровід (ілюстрації, фото, інфографіка тощо)	5 балів – змістовне та детальне представлення матеріалу з демонстрацією власної позиції та ґрунтовним візуальним супроводом 4 бали – докладне представлення матеріалу з власною позицією, але поверховим візуальним супроводом 3 бали – стисле представлення матеріалу та поверховим візуальним супроводом 2-1 бали – поверхове представлення матеріалу	5
Усього за ЗМ 1 контр-заходів	2			10
2	Теоретичне завдання – усна відповідь на	Питання для підготовки (викладено у Moodle до тем занять ЗМ2):	5 балів – повна змістовна робота, оперування багатьма теоретичними поняттями, висока аргументованість відповіді, переконливе	5

	семінарі	<p>1. Організація Об'єднаних Націй як глобальна організація по збереженню миру.</p> <p>2. Співпраця ООН з Україною.</p> <p>3. Універсальні міжнародні організації «Системи ООН».</p>	<p>демонстрування власної авторської позиції, наведення прикладів з політичної практики;</p> <p>4 бали – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції;</p> <p>3 бали – поверхневий виклад матеріалу, слабе знання теоретичних джерел, відсутність оперування категоріальним апаратом з курсу; змістовне доповнення відповідей інших відповідей;</p> <p>2 бали – короткий поверхневий виклад матеріалу, нечіткі та помилкові визначення понять;</p> <p>1-0 бали - одне-два нечітких визначення.</p>	
	<p>Практичне завдання – <i>на вибір студента</i> –</p> <p>1.Розробити презентацію</p> <p>2.Написання аналітичного есе</p>	<p>1.Розробити презентацію до теми семінарського заняття «Універсальні міжнародні організації «Системи ООН», обравши для аналізу будь-яку організацію або структуру системи ООН</p> <p>Вимоги до оформлення: презентація містить мінімум 15 слайдів, на кожному з яких збалансовано представлений узагальнена та опрацьована текстова інформація та її візуальний супровід (ілюстрації, фото, інфографіка тощо)</p> <p>2. Написати есе за проблемною темою «Перспективи реформування ООН в умовах кризи сучасного світового порядку»</p> <p>Вимоги до оформлення: письмова робота (3-5 сторінок друкованого тексту, шрифт Times New Roman, розмір 14, міжрядковий інтервал 1,5).</p>	<p>5 балів – змістовне та детальне представлення матеріалу з демонстрацією власної позиції та ґрунтовним візуальним супроводом</p> <p>4 бали – докладне представлення матеріалу з власною позицією, але поверховим візуальним супроводом</p> <p>3 бали – стисле представлення матеріалу та поверховим візуальним супроводом</p> <p>2-1 бали – поверхове представлення матеріалу</p>	5

Усього за ЗМ 2 контр-заходів	2			10
3	Теоретичне завдання – усна відповідь на семінарі	Питання для підготовки (викладено у Moodle до тем занять ЗМ3): 1. Організація Північноатлантичного договору. 2. Співробітництво України та Організації Північноатлантичного договору. 3. ОБСЄ, ОДКБ та Тихоокеанський пакт безпеки.	5 балів – повна змістовна робота, оперування багатьма теоретичними поняттями, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, наведення прикладів з політичної практики; 4 бали – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції; 3 бали – поверхневий виклад матеріалу, слабке знання теоретичних джерел, відсутність оперування категоріальним апаратом з курсу; змістовне доповнення відповідей інших відповідей; 2 бали – короткий поверхневий виклад матеріалу, нечіткі та помилкові визначення понять; 1-0 бали - одне-два нечітких визначення.	5
	Практичне завдання – Аналітичне робота	Визначте особливості та перспективи взаємовідносин України і НАТО в умовах загострення кризи ЄС та російсько-української війни, а також враховуючи трансформацію глобальної геополітичної кон'юнктури та світоустрою. Вимоги до оформлення: письмова робота (3-5 сторінок друкованого тексту, шрифт Times New Roman, розмір 14, міжрядковий інтервал 1,5).	5 балів – повна змістовна робота, оперування багатьма теоретичними поняттями, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, наведення прикладів з політичної практики; 4 бали – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції; 3 бали – поверхневий виклад матеріалу, слабке знання теоретичних джерел, відсутність оперування категоріальним апаратом з курсу; змістовне доповнення відповідей інших відповідей; 2-1 бали – короткий поверхневий виклад матеріалу, нечіткі та помилкові визначення понять.	5
Усього за ЗМ 3 контр	2			10

Р-заходів				
4	Теоретичне завдання – усна відповідь на семінарі	Питання для підготовки (викладено у Moodle до тем занять ЗМ4): 1. Глобальні міжнародні валютно-кредитні організації 2. Світова організація торгівлі. 3. Міжнародні неурядові організації.	5 балів – повна змістовна робота, оперування багатьма теоретичними поняттями, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, наведення прикладів з політичної практики; 4 бали – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції; 3 бали – поверхневий виклад матеріалу, слабке знання теоретичних джерел, відсутність оперування категоріальним апаратом з курсу; змістовне доповнення відповідей інших відповідей; 2 бали – короткий поверхневий виклад матеріалу, нечіткі та помилкові визначення понять; 1-0 бали - одне-два нечітких визначення.	5
	Практичне завдання – Розробити презентацію	Розробити презентацію до будь-якої теми семінарського заняття ЗМ 4 згідно з планом заняття або ж до певного питання з цього плану Вимоги до оформлення: презентація містить мінімум 15 слайдів, на кожному з яких збалансовано представлений узагальнена та опрацьована текстова інформація та її візуальний супровід (ілюстрації, фото, інфографіка тощо)	5 балів – змістовне та детальне представлення матеріалу з демонстрацією власної позиції та ґрунтовним візуальним супроводом 4 бали – докладне представлення матеріалу з власною позицією, але поверховим візуальним супроводом 3 бали – стисле представлення матеріалу та поверховим візуальним супроводом 2-1 бали – поверхове представлення матеріалу	5
Усього за ЗМ 4 конт Р-заходів	2			10
5	Теоретичне завдання – усна	Питання для підготовки (викладено у Moodle	5 балів – повна змістовна робота, оперування багатьма теоретичними поняттями, висока аргументованість	5

	<p>відповідь на семінарі</p>	<p>до тем занять ЗМ5):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міжнародні організації регіонального типу на європейському просторі: ЄС та Рада Європи. 2. Міжнародні організації регіонального типу на європейському просторі: СНД, ОЧЕС, ГУАМ. 3. Регіональні організації арабських держав та країн Азіатсько-Тихоокеанського регіону. 4. Функціонування міжнародних організацій регіонального типу на африканському просторі. Інтеграційні та децентралізаційні процеси в регіоні. 	<p>відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, наведення прикладів з політичної практики;</p> <p>4 бали – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції;</p> <p>3 бали – поверхневий виклад матеріалу, слабе знання теоретичних джерел, відсутність оперування категоріальним апаратом з курсу; змістовне доповнення відповідей інших відповідей;</p> <p>2 бали – короткий поверхневий виклад матеріалу, нечіткі та помилкові визначення понять;</p> <p>1-0 бали - одне-два нечітких визначення.</p>	
	<p>Практичне завдання – <i>на вибір студента</i> –</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Розробити презентацію 2.Написання аналітичного есе 	<ol style="list-style-type: none"> 1.Розробити презентацію до теми будь-якого семінарського заняття ЗМ5. <p>Вимоги до оформлення: презентація містить мінімум 15 слайдів, на кожному з яких збалансовано представлений узагальнена та опрацьована текстова інформація та її візуальний супровід (ілюстрації, фото, інфографіка тощо)</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Написати есе за проблемною темою «Перспективи Європейського Союзу в умовах кризи сучасного світового порядку» <p>Вимоги до оформлення: письмова робота (3-5 сторінок друкованого тексту, шрифт Times New</p>	<p>5 балів – змістовне та детальне представлення матеріалу з демонстрацією власної позиції та ґрунтовним візуальним супроводом</p> <p>4 бали – докладне представлення матеріалу з власною позицією, але поверховим візуальним супроводом</p> <p>3 бали – стисле представлення матеріалу та поверховим візуальним супроводом</p> <p>2-1 бали – поверхове представлення матеріалу</p>	<p>5</p>

		Roman, розмір 14, міжрядковий інтервал 1,5).		
Усього за ЗМ 5 контр-заходів	2			10
6	Теоретичне завдання – усна відповідь на семінарі	Питання для підготовки (викладено у Moodle до тем занять ЗМ6): 1. Рада міжнародних відносин, Більдерберзький клуб і Трилатераль як впливові організації світової політичної еліти. 2. Римський клуб та Давоський форум як науково-експертні організації світової еліти.	5 балів – повна змістовна робота, оперування багатьма теоретичними поняттями, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, наведення прикладів з політичної практики; 4 бали – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції; 3 бали – поверхневий виклад матеріалу, слабе знання теоретичних джерел, відсутність оперування категоріальним апаратом з курсу; змістовне доповнення відповідей інших відповідей; 2 бали – короткий поверхневий виклад матеріалу, нечіткі та помилкові визначення понять; 1-0 бали - одне-два нечітких визначення.	5
	Практичне завдання – <i>на вибір студента</i> – 1.Розробити презентацію 2.Написання аналітичного есе	1.Розробити презентацію до теми будь-якого семінарського заняття ЗМ6. Вимоги до оформлення: презентація містить мінімум 15 слайдів, на кожному з яких збалансовано представлений узагальнена та опрацьована текстова інформація та її візуальний супровід (ілюстрації, фото, інфографіка тощо) 2. Написати есе за проблемною темою «Вплив організацій світової еліти на перебіг глобальних політичних процесів»	5 балів – змістовне та детальне представлення матеріалу з демонстрацією власної позиції та ґрунтовним візуальним супроводом 4 бали – докладне представлення матеріалу з власною позицією, але поверховим візуальним супроводом 3 бали – стисле представлення матеріалу та поверховим візуальним супроводом 2-1 бали – поверхове представлення матеріалу	5

		Вимоги до оформлення: письмова робота (3-5 сторінок друкованого тексту, шрифт Times New Roman, розмір 14, міжрядковий інтервал 1,5).		
Усього за ЗМ 6 контр-заходів	2			10
Усього за змістові модулі контр-заходів	12			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Тестування у Moodle	Тестування складається з 20 питань за навчальним матеріалом усього курсу. Питання для підготовки за навчальним матеріалом курсу надані у секції «Підсумковий контроль. Тести» на платформі Moodle	0,5 балів за кожную правильну відповідь	10
	Екзамен – теоретичне опитування	Екзаменаційний білет містить 2 питання. Питання для підготовки до екзамену надані у секції «Підсумковий контроль. Екзаменаційні питання» на платформі Moodle	Кількість балів за відповідь на питання екзаменаційного білета: 10 -9 балів – відповідь логічна, повна, аргументована 8-7 балів – відповідь логічна, послідовна але окремі аспекти недостатньо аргументовані 6-5 балів – відповідь логічна, але окремі аспекти недостатньо розкриті 4-3 бали – відповідь	20

			поверхова, студент слабо орієнтується в матеріалі курсу 2-1 бали – неточні визначення понять	
	Практичне завдання: Індивідуальне завдання	Написати аналітичну роботу за темою: «Сучасний стан та перспективи інтеграційних процесів в системі світової політики». В роботі обов'язково мають бути висвітлені такі питання: <ul style="list-style-type: none"> • оцінка сучасного стану світової інтеграції, її здобутків, загроз та ризиків • характеристика чинників, що впливають на перебіг світової / регіональної інтеграції та формування інтеграційних угруповань • оцінка ролі окремих держав у створенні та функціонуванні певних міжнародних організацій • оцінка перспектив подальшої інтеграції світу • з'ясування ролі нині існуючих міжнародних організацій та структур в подальшому розвитку світової політики в напрямку інтеграції або ж дезінтеграції • прогностичні моделі можливих інтеграційних угруповань на регіональному та глобальному рівнях світової політики Вимоги до оформлення роботи: письмова робота (8-10 сторінок друкованого тексту, шрифт Times New Roman, розмір 14, міжрядковий інтервал 1,5). Структура роботи складається зі вступу, 2-х розділів, висновків, списку використаної літератури.	20-19 – аналітична робота повністю розкриває тему, логічно структуроване, висновки аргументовані 18-15 - аналітична робота повністю тему розкриває, логічно структуроване, висновки аргументовані, але не в повній мірі 14-10 – положення та висновки аналітичної роботи недостатньо аргументовані, але робота достатньо логічна 9-7 – відсутня чітка структура, слабка аргументація положень 6-3 – аналітична робота фрагментарна, відсутня логіка та структура 2-1 – робота має стислий зміст, містить кілька окремих тез	10
Усього за підсумк. семестр. контрол ь				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Голуб Н.В. Україна та міжнародні організації. К. : Издательство : ТОВ «Кондор», 2010. 182 с.
2. Міжнародні організації [Електронний ресурс]: навч. посібник / [за ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, Н.С. Логвінової. – К.: Центр навчальної літератури, 2009. – 223 с.
3. Міжнародні організації: кредитно-модульний курс: навч.-метод. посібник / Т.В. Андросова [та ін.]. Харків : «Видавництво «Форт», 2013. 232 с.
4. Міжнародні організації. Кредитно-модульний курс : Навч. посібник / За ред. Козака Ю.Г. К. : ТОВ «Центр учбової літератури», 2011. 344 с.
5. Мокій А.І., Яхно Т.П., Бабець І.Г. Міжнародні організації : Навч. посібник. К., 2011. 280 с.

Додаткова:

1. Бугай Ю. Україна – НАТО / Ю. Бугай, В. Стеценко. К. : Навчально-науковий інститут філософії та євроінтеграційних досліджень, 2001. 369 с.
2. Віднянський С. Об'єднана Європа : від мрії до реальності / С. Віднянський. К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2011. 395 с.
3. Мартен Д. Метаморфози світу: соціологія глобалізації / Д. Мартен, Ж.-Л. Мецжер, Ф. Пьер. К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2005. 302 с.
4. ООН у системі міжнародних відносин: історичний досвід і перспективи: Ювілейний науковий збірник. К. : Либідь, 1995. 128 с.
5. Словник-довідник Європейського Союзу. К. : «К.І.С», 2001. 210 с.
6. Хорошковський В.І. Співробітництво України з міжнародними фінансовими організаціями: еволюція, теорія, практика: Монографія. К. : Інформаційно-видавничий центр «Інтелект», 2002. 428 с.
7. Шаповалов А.В., Єременко А.К., Колосова В.П. та ін. Україна в Міжнародному банку реконструкції та розвитку / за заг. ред. В.Г.С. Стельмаха. К. : НБУ, 2001. 144 с.
8. Шевчук В. О. Міжнародна економіка: теорія і практика. Л. : Каменяр, 2003. 719 с.
9. Яхтенфукс М. Європейська інтеграція / М. Яхтенфукс, Б. Колер-Кох; [пер. з нім. М. Яковлева]. К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2007. 394 с.
10. Faina Andres. Decision making in a deeping European Union, The European Union Reviev, March 2003. 400 p.
11. Norkett Paul, Compendium of the European Union, London: Tekron, 2003. 278 p.
12. Norkett Paul, Dictionary of European Union Terminology, London: Tekron, 2005. 309 p.
13. Pelkmans Jacques, European Integration Methods and Economic Analysis: 3rd Edition, Luxembourg: Landmark, 2006. 504 p.

14. Horvath Zoltan, Handbook on the European Union, Budapest: HVG-ORAC Publishing House LTD, 2005. 255 p.
15. Gros Daniel, Thygesen Niels, European Monetary Integration: 2nd Edition, Paris: CEMT, 2005. 590 p.
16. Hitiris Theo, European Union Economics: 5th Edition, London: Sweet & Maxwell, 2002. 392 p.

Інформаційні ресурси

1. Міжнародні організації [Електронний ресурс]: навч. посібник / [за ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, Н.С. Логвінової. – К.: Центр навчальної літератури, 2009. – 223 с. – Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1364/1/Міжнародні%20організації.pdf>.
2. Мокій А.І. Міжнародні організації [Електронний ресурс]: навч. посіб. / А.І. Мокій, Т.П. Яхно, І.Г. Бабець. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 280 с. – Режим доступу: <http://westudents.com.ua/knigi/149-mjnarodn-organzats-moky-a.html>.
3. Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй. – Режим доступу: <http://www.un.org/ru/index.html>.
4. Офіційний сайт НАТО. – Режим доступу: <https://www.nato.int/>.
5. Офіційний сайт Ради Європи. – Режим доступу: <https://www.coe.int/>.
6. Представництво ООН в Україні. – Режим доступу: <http://un.org.ua/ua/>.
7. Сайт ЮНЕСКО. – Режим доступу: <http://whc.unesco.org/en/list>.
8. Група Світового банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.worldbank.org/en/home>
9. Міжнародний банк реконструкції і розвитку (МБРР) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.worldbank.org/ibrd
10. Міжнародна торговельна палата (МТП) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.iccwbo.org
11. Конференція ООН з торгівлі і розвитку (ЮНКТАД) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.unctad.org
12. Конференція ООН щодо права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.uncitral.org
13. Асоціація країн Південно-Східної Азії (АСЕАН) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.aseansec.org
14. Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.oecd.org
15. Організація країн-експортерів нафти (ОПЕК) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.opec.org
16. Офіс Ради Європи в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.coe.kiev.ua/>
17. Офіційний сайт Всесвітньої організації інтелектуальної власності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.wipo.int/>

18. Офіційний сайт Європейського банку реконструкції та розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ebrd.com/>
19. Офіційний сайт Європейського Союзу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://europa.eu/>
20. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.imf.org>
21. Офіційний сайт Міжнародної організації з міграції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.iom.int>
22. Офіційний сайт ООН [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/>
23. Офіційний сайт Організації Американських держав [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oas.org/>
24. Офіційний сайт Організації Договору про колективну безпеку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dkb.gov.ru>
25. Офіційний сайт Організації з Безпеки та Співробітництва в Європі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.osce.org>
26. Офіційний сайт Світової організації торгівлі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.wto.org>
27. Офіційний сайт Асоціації Римського клубу в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.clubofrome.org.ua/>
28. Офіційний сайт Шанхайської організації співробітництва [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sectso.org>
29. Ніколаєв Є. Об'єднуючий регіоналізм [Електронний ресурс] / Є. Ніколаєв. – Режим доступу: <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=1&n=29&c=453>
30. Погорська І. Неурядові організації в зовнішній політиці США [Електронний ресурс] / І. Погорська. – Режим доступу: <http://www.viche.info/journal/861/>
31. Представництво Європейського союзу в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/index_uk.htm.
32. Представництво Організації Об'єднаних Націй в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org.ua/>
33. Статут Організації Об'єднаних націй [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/ru/documents/charter>
34. Статут Ради Європи [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/QueVoulezVous.asp?CL=RUS&CM=8&NT=001&DF=23/01/05>
35. Стуканов А.А. Бедные страны и богатый Всемирный банк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.irex.ru/press/pub/polemika/05/stu>
36. Україна – НАТО [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukraine-nato.gov.ua>
37. Україна й Світова організація торгівлі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://wto.in.ua/>

38. Хартія про особливе партнерство між Україною та Організацією Північно-Атлантичного Договору (9 липня 1997 року, Мадрид) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=994_002